

Enerji Verimliliği Finansmanı ve Destek Programları, Mevcut Durum ve Geliştirme Alanları

İstanbul, Nisan 2019

Hakan OLCAY, Enerji Verimliliği Görev Gücü Başkanı

TUSİAD

Neden Enerji Verimliliği / Pazar Büyüklüğü

Proje Finansmanı

Destek Programları

Neden Enerji Verimliliği / Pazar Büyüklüğü

Proje Finansmanı

Destek Programları

Neden Enerji Verimliliği?

En temiz, en ucuz ve
en yerli enerji
kaynağı

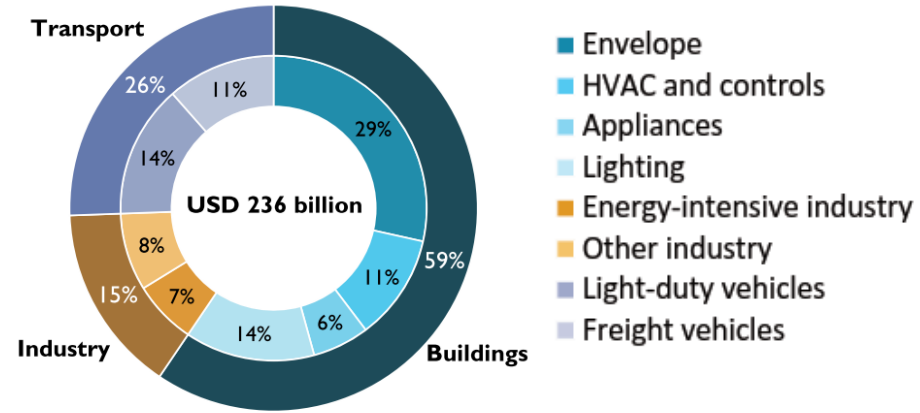
Tüm enerji yatırımları
arasında **en kısa
geri ödeme
süresi**ne sahip
yatırım

Enerji verimliliğine
yapılan **1 €**
harcama
Enerji üretimine
yapılacak **2 €**
harcamanın
yerine
geçiyor

Enerji üretimi yerine
enerji verimliliğine
yapılan yatırımlarla,
kısa vadede
%20, uzun
vadede %70
daha fazla
istihdam
sağlıyor

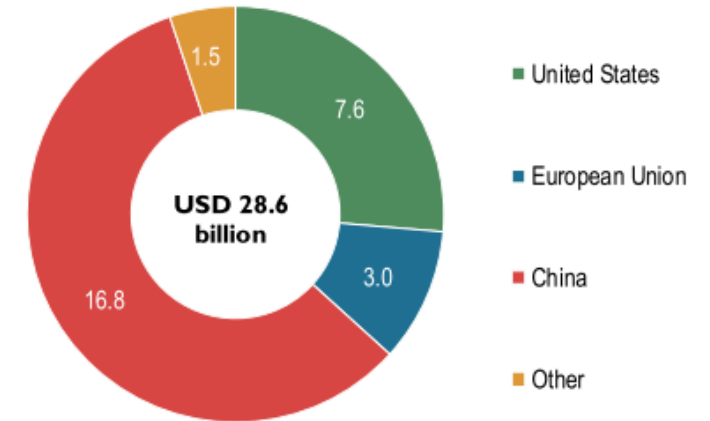
Enerji Verimliliği Pazar Büyüklüğü

2017 yılında enerji verimliliği küresel yatırımları sektörlere göre dağılım

Kaynak: IEA Energy Efficiency (2018), Includes inputs from Navigant Research (2016); IHS Markit (2018)

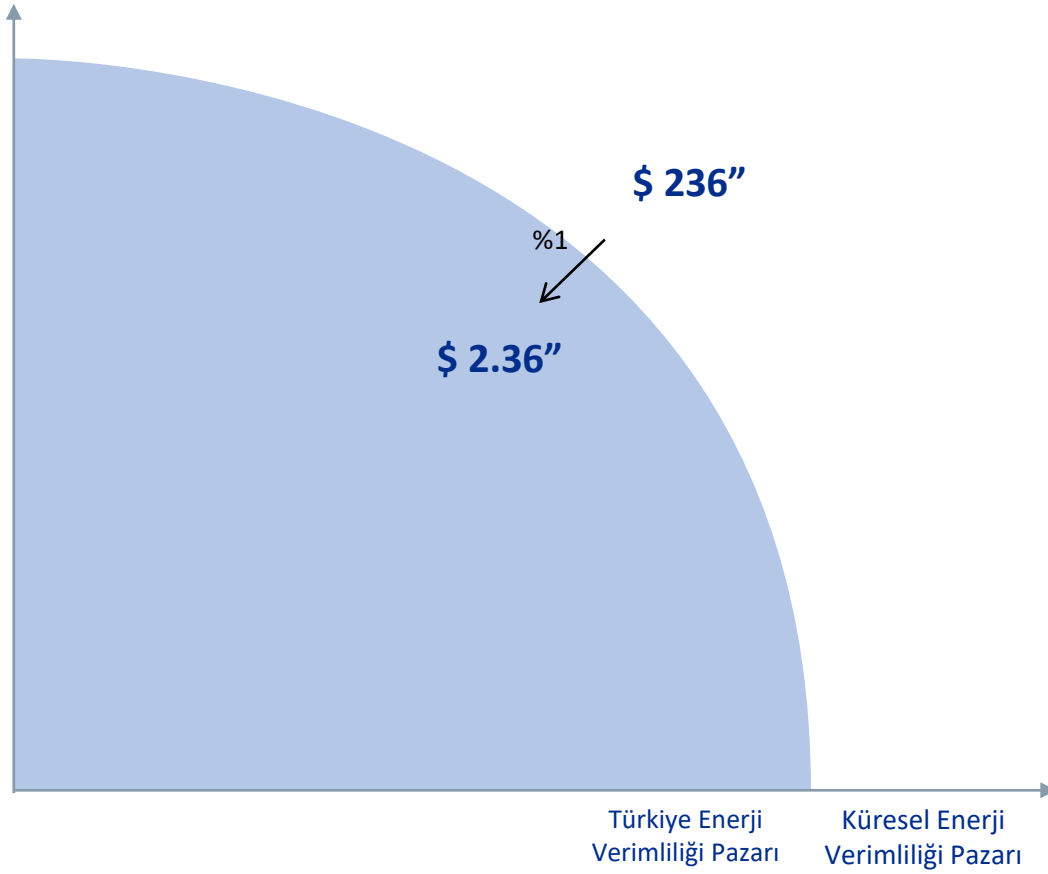
2017 yılı bölgelere göre ESCO iş hacimleri

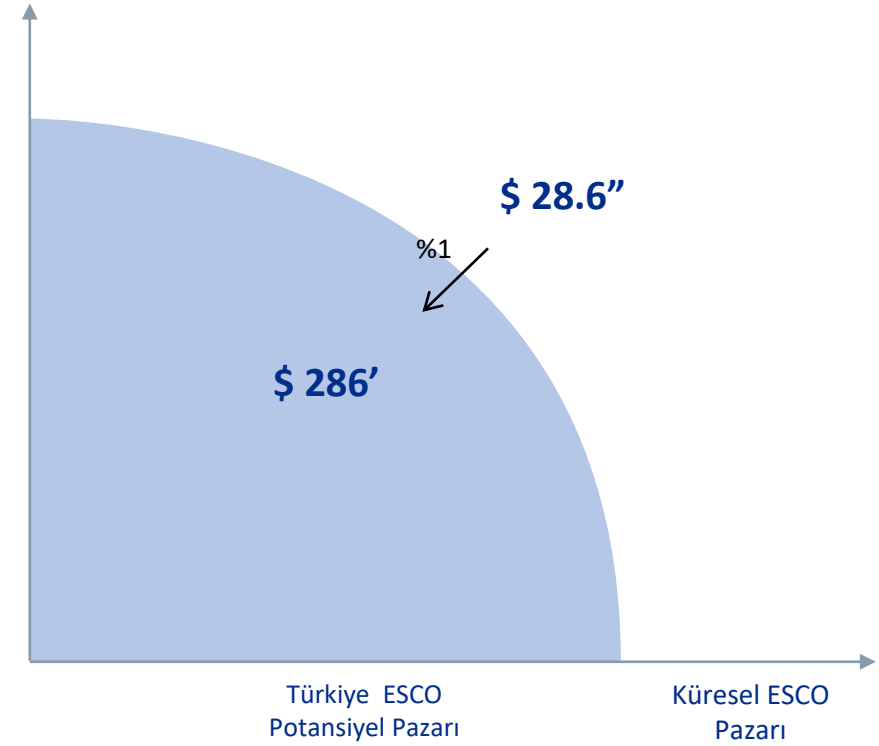
Kaynak: Adapted from IEA data and JRC (2017), Energy Service Companies in the EU: Status Review and Recommendations for Further Market Development with a Focus on Energy Performance Contracting.

Enerji Verimliliği Pazar Büyüklüğü

Enerji Verimliliği Ürünleri Pazar Büyüklüğü

ESCO Pazar Büyüklüğü

Neden Enerji Verimliliği / Pazar Büyüklüğü

Proje Finansmanı

Destek Programları

Proje Finansmanı

- Teminat
 - Sınırlı KGF kapsamı
- Proje Riskleri – Teknik / Ticari
 - Yeni sigortacılık ürünleri
- Yenilikçi Kredi Paketleri
 - Uygulama süresinde geri ödemesiz
 - Faiz bedeli üzerinden teşvik
 - Vergi muafiyeti
 - Tasarruf miktarı kadar değişken ödeme

Neden Enerji Verimliliği / Pazar Büyüklüğü

Proje Finansmanı

Destek Programları

Destek Programları Genel Yaklaşım

Programların hedefi

- Yatırımı cazip göstermeli
- Örnek uygulamaları hızlandırmalı
- Pazarı canlandırmalı
- Sürdürülebilir pazar gelişimi sağlamalı
- Bürokrasiden uzak ve hızlı uygulanabilir olmalı
- Yatırımların ana finansman aracı konumuna gelmemeli

Tercih edilebilecek destek programları

- Hibe
- Düşük Faizli Kredi
 - Faiz oranında iyileştirme
 - Sıfırlama
- Gelir Vergisinde İndirim
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- KDV İndirimi veya Muafiyeti
- ...

Neden Enerji Verimliliği / Pazar Büyüklüğü

Proje Finansmanı

Destek Programları: Mevcut Programlar

Destek Programları Mevcut Durum

- Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) Destek Programı
 - Toplam başvuru adedi yaklaşık 379+*
 - Toplam ödeme yapılmış destek miktarı yaklaşık 15,3 milyon TL*
- Gönüllü Anlaşmalar (GA) Destek Programı
 - Toplam başvuru adedi yaklaşık 33*
 - Toplam ödeme yapılmış destek miktarı yaklaşık 700 bin TL*
- Enerji Verimliliği 5. Bölge Destek Programı
 - Toplam başvuru adedi 1, kabul edilmiş proje sayısı 0*
- KOSGEB Enerji Verimliliği Destek Programı
 - Toplam başvuru adedi yaklaşık 33*
 - Toplam ödeme yapılmış destek miktarı yaklaşık 120 bin TL*

*2018 yıl sonu itibariyle

Destek Programları

Mevcut Programlar Geliştirme Alanları

Verimlilik Artırıcı Proje (VAP) Destek Programı

- Başvurular sürekli olarak kabul edilmelidir.
- Binalar ve enerji santralleri gibi enerji tüketimi yoğun işletmeler programa dahil edilmelidir.
- Teknolojik olarak verimliliği kabul edilmiş bazı uygulamalarda hızlı başvuru süreci işletilmelidir.
- Dosya başvurusu ile proje uygulamasına kadar geçen süredeki döviz fiyatlarındaki değişim teşvik bedeli hesabında dikkate alınmalıdır.
- EVD şirketi ile yatırımcı sanayi kuruluşunun sektör eşleşmesi aranmaksızın, proje hazırlama danışmanlık maliyetinin proje bedeline dahil edilmelidir.
- Destek oranları tasarruf oranına göre oransal kademeli olmalı, asgari tasarruf kriteri kaldırılmalıdır.
- Taahhüt edilen enerji kazancının sağlanması koşuluyla, projede daha üst enerji verimliliği sınıfında ürünler kullanılabilmelidir.
- Tüm enerji türleri için destek oranları aynı şekilde değerlendirilmelidir.
- Yıllık olarak VAP yapısında teknoloji tematik, başvuru koşulları azaltılmış, destek programları oluşturulmalıdır.

Destek Programları

Mevcut Programlar Geliştirme Alanları

Enerji Verimliliği 5. Bölge Destek Programı

- Mevcut durumda enerji verimlilik performansı 5 yıl geri ödeme süresi ile sınırlandırılmaktadır, %20 minimum tasarruf oranı tamamen kaldırılmalı veya düşürülmelidir.
- Yapılacak yatırımda verimlilik sadece tasarruf değil üretim artışı olarak da değerlendirilmelidir.

Destek Programları

Mevcut Programlar Geliştirme Alanları

KOSGEB Enerji Verimliliği Destek Programı

- Enerji verimliliği etütlerine yönelik finansal desteğin bürokratik süreci kolaylaştırılmalıdır.
- Daha önceden destek programında yer alan fakat mevcut durumda kaldırılan proje uygulama teşvikleri tekrar destek programına dahil edilmelidir.
- Programda yer alan destek üst limitler (uygulama destekleri de dahil olmak üzere) güncelliğini yitirmiş olduğundan, üst limitler güncellenmelidir.

Destek Programları

Mevcut Programlar Geliştirme Alanları

Enerji Verimliliği Teknoloji Geliştirme Destek Programları

ENAR, TÜBİTAK Ar-Ge destekleri ve TTGV'nin yürüttüğü enerji verimliliği temalı yenilikçi teknoloji destek programları bulunmaktadır.

- Teknoloji geliştirme odaklı tüm programlar ortak şekilde yönetilmeli ve bu konuda harcanacak efor ve maddi destek geniş kapsamlı bir planlama ile yürütülmelidir. Bu kapsamda Savunma Sanayine benzer şekilde etkisi büyük olacak teknolojiler öne çıkartılabilir ve sonuç üretebilecek paydaşlar programa davet edilebilir.
- Geliştirilecek teknolojilerin yaygın şekilde kullanılması için gerekli olacak destek programları geniş kapsamlı planlamada yer almalıdır.
- TÜBİTAK'ın enerji verimliliği kapsamındaki desteklerinin kapsamı çeşitlendirilmelidir. TÜBİTAK'ın çalışmaları, enerji verimliliği konusunda birçok konuyu içerecek şekilde yapılmalıdır.

Neden Enerji Verimliliği / Pazar Büyüklüğü

Proje Finansmanı

Destek Programları: Yeni Oluşturulabilecek Destek Programları

Destek Programları

Yeni Oluşturulabilecek Destek Programları

Yatay Konular

- ISO 50001 EYS sertifikasına sahip tüzel kişilerin elektrik maliyetlerinden Enerji Fonu (%1) ve Elektrik Tüketim Vergisi (%1) indirim sağlanabilir.
- Verimsiz elektrik motorlarının verimli motorlarla değiştirilmesi konusunda teşvik mekanizmaları geliştirilmelidir.
- LED dönüşümü desteklenmelidir.
- Güneş enerjisi, verimli motor ve verimli aydınlatma projelerinin malzeme alımları için (KDV iadesi gibi) pratik, hem sanayi hem de bina sektörünün faydalanacağı şekilde destek programları geliştirilmelidir.
- Teşvik programları ve ilgili mevzuatlar uzun vadeli uygulanmalıdır
- Son kullanıcının doğru yönlendirilmesi ve teşvik/ceza mekanizmalarının doğru uygulanması kritik önemdedir.
- Elektrik Enerjisi Fonunun 2020 yılına kadar yeterli büyüklüğe getirilmesi için gerekli adımların atılması önemlidir.

Destek Programları

Yeni Oluşturulabilecek Destek Programları

Sanayi

- Büyük enerji verimliliği dönüşüm ihaleleri oluşturulmalı, devlet ve özel sektör işbirliği ile verimlilik dönüşümü hızlandırılmalıdır.
- Sanayi tesislerinde enerji verimliliği etiketi uygulanması değerlendirilmeli, yüksek verimli olan veya enerji sınıfını yükselten tesislere alternatif teşvikler sağlanmalıdır.
- Endüstriyel simbiyoz çalışması yapan firmalara Ar-Ge çalışmaları ve saha uygulamasına geçiş süreci için yatırım ve işletme giderlerinde vergi indiriminden bağımsız teşvik mekanizmaları uygulanmalıdır.
- Kirletici endüstriyel proseslere alternatif seçenekler teşvik edilmelidir.
- Etüt sonucu raporda yazılan projelerin gerçekleştirilmesi halinde ek teşvik mekanizmaları devreye sokulmalıdır.

Destek Programları

Yeni Oluşturulabilecek Destek Programları

Binalar

- Yenilenebilir enerji ve kojenerasyon sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla KDV muafiyeti, hibe teşvik, cazip kredi vb. olanakları sunulmalıdır.
- Belediyelere yıllık hedefler verilmeli, söz konusu hedeflere ulaşmaya yönelik sorumluluklar belirlenmeli veya teşvikler sunulmalıdır.
- Kamu binalarına tanımlanacak enerji verimliliği hedeflerinin uygulanabilmesi için söz konusu hedefin sorumluları belirlenmeli; bu sorumlu yetkililere belli zorunluluklar (gerçekleşmeyen tasarrufun gelecek yılın enerji bütçesinden eksiltilmesi gibi) getirilmeli veya teşvikler (gerçekleşen tasarruf oranı kadar bir yıllığına, kurumun diğer faaliyetlerinde kullanılabilecek ek bütçe verilmesi gibi) verilmelidir.

Destek Programları

Yeni Oluşturulabilecek Destek Programları

Enerji

- İç tüketimi azaltan, üretim verimliliğini artıran (santral içi iyileştirme projeleri) ve üretim faaliyetinde kullanılacak yakıtların verimliliğini artıran projeler VAP gibi değerlendirilerek önceliklendirilmeli ve başta hibe krediler olmak üzere çeşitli teşvik modelleriyle desteklenmelidir.
- Kojenerasyon ve bölgesel ısıtma-soğutma sistemlerinin desteklenmesine yönelik yapılacak çalışmalarda, emisyon azaltım potansiyeli ile birlikte, iletim ve dağıtım şebekesinin üzerindeki etkiler de dikkate alınmalıdır.
- Mevcut elektrik üretim santrallerinde verimliliğin artırılması hedefine yönelik çalışmalar yanı sıra, rehabilitasyon yoluyla bu santraller daha esnek hale getirilmeli ve rüzgar ve güneşin sisteme entegrasyonunu kolaylaştıracak tedbirler özendirilmelidir.

Ulaştırma

- Enerji ve ulaşım verimliliğinin arttırılması için bilgi ve iletişim teknolojisinin kullanıldığı akıllı ulaşım sistemlerinin yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

Neden Enerji Verimliliği / Pazar Büyüklüğü

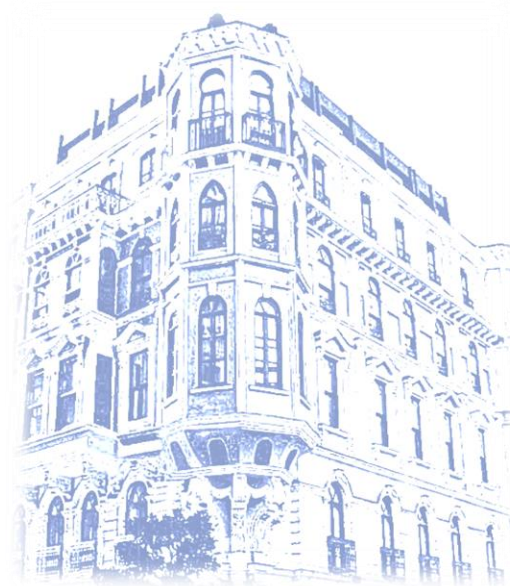
Proje Finansmanı

Destek Programları

TUSIAD

www.tusiad.org

ISTANBUL
ANKARA
BRUSSELS
WASHINGTON DC
BERLIN
PARIS
LONDON
CHINA
SILICON VALLEY